

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2015

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Іващук О.І., Сидорчук Л.П. (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Ходоровський В.М., Ткач Є.П., Ротар О.В., Іващук С.І. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 22 квітня 2015 р.). – Чернівці, 2015. – 490 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 26 березня 2015 року)

спеціальною історичною літературою, здатність аналізувати й узагальнювати фактичний матеріал, формує навички полемізувати та відстоювати особисту точку зору, підвищує загальну культуру.

- Ефективним засобом активізації самостійної підготовки студентів є презентація доповідей з тих проблем, які вони самі вибирають і бажають дослідити.

Висновок. Отже, позааудиторна робота сприяє формуванню у студентів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому спеціалістові. Вона виховує у студентів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості та ініціативи тощо. Різноманітні форми позааудиторної роботи, які постійно модернізуються, стимулюють прагнення студентів до плідного вивчення історичних дисциплін, роблять цей процес навіть захоплюючим.

**МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ
НАВЧАННЯ**
В.В. Безрук

*Кафедра педіатрії, неонатології та перинатальної медицини
Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці*

На сьогодні медицина є високоспеціалізованою і глибоко диференційованою галуззю науки. Сучасний лікар повинен володіти системним мисленням, вміти аналізувати, узагальнювати отриману інформацію під час роботи з пацієнтом на різних етапах його обстеження та лікування. Тому в системі вищої медичної освіти на додипломному етапі питання міждисциплінарної інтеграції, міждисциплінарного комплексного підходу у вивченні клінічних дисциплін в контексті основних положень Болонської декларації із використанням принципів кредитно-модульної системи є найбільш актуальними.

Однією з форм підвищення рівня викладання клінічних дисциплін у вищих медичних навчальних закладах (ВМНЗ) є узагальнена схема викладання клінічної дисципліни. Мета даної методики полягає в оптимізації оволодіння клінічним мисленням, упорядкуванні значення кожної дисципліни, що викладається ВМНЗ.

Міжпредметна інтеграція передбачає інтеграцію знань та вмінь, отриманих при вивченні різних предметів. Основне завдання міждисциплінарної інтеграції у вивченні клінічних дисциплін полягає у спонуканні студента-медика в активізації та актуалізації раніше отриманих знань, засвоєних практичних навичок та вмінь, що необхідні для вивчення даної дисципліни, враховуючи при цьому інтереси наступних предметів, що будуть вивчатися.

На кафедрі педіатрії, неонатології та перинатальної медицини Буковинського державного медичного університету міждисциплінарна

інтеграція при вивченні дисциплін «Пропедевтична педіатрія» «Пропедевтика педіатрії» та «Педіатрія» має методичний супровід не тільки у методичних розробках та методичних вказівках для організації самостійної роботи студентів, а і в системі дистанційного навчання (середовища Moodle) і проводиться за трьома напрямками: визначення забезпечувальних дисциплін (попередніх предметів, які є базовими щодо вивчення теми даного заняття); визначення забезпечуваних, наступних дисциплін (наступних предметів, розділи яких потребують знання даної теми); визначення внутрішньопроектної інтеграції (інтеграції даної теми з попередніми чи наступними темами даної дисципліни).

У методичних розробках та методичних вказівках для організації самостійної роботи студентів кафедри вимоги до постановки навчальних цілей заняття ґрунтуються на диференційованому підході до питань практичних занять зі студентами в рівнях їх засвоєння. З точки зору міждисциплінарної інтеграції, володіння матеріалом забезпечувальних дисциплін передбачає II рівень (репродуктивні знання – студент пам'ятає, розуміє і може самостійно відтворити теоретичний матеріал, а також використати його у вирішенні стандартних, типових задач) і III (власне професійні навички та вміння) рівні засвоєння. Під час проведення практичних занять із вище зазначених дисциплін міжпредметна інтеграція реалізовується під час самостійної курації студента (групою із двох студентів) тематичного пацієнта; шляхом вирішення студентами тематичних клінічних ситуаційних завдань із широким міждисциплінарним контекстом, використанні тестових завдань інтегрованого змісту.

Таким чином, міжпредметна інтеграція є важливою складовою частиною підготовки студента-медика на додипломному етапі здобуття освіти. При вивченні клінічних дисциплін студент повинен застосовувати знання та вміння, отримані під час вивчення «базових» доклінічних дисциплін. Застосування узагальненої схеми викладання клінічної дисципліни сприяє оптимізації процесу оволодіння клінічним мисленням, наочно показує причинно-наслідкові зв'язки, спонукає студента до систематизації знань із клінічної дисципліни.

АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ В МЕДИЧНИХ ВНЗ III-IV АКРЕДИТАЦІЇ

В.В. Бендас

Кафедра мікробіології та вірусології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Важливе місце у навчальній роботі ВНЗ займають лабораторні, практичні заняття, семінари. Кожен з цих видів виконує свої завдання.

Успішна підготовка до практичного заняття передбачає цілеспрямовану самостійну роботу студента, частина якої відображається в протоколах для практичних занять. Досвід викладання переконує, що багато студентів, готуючись до занять, відчувають труднощі. З одного боку,

ЗМІСТ

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ НА БАЗАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНИХ ЦЕНТРІВ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ *Т.М. Бойчук, І.В. Геруш, Л.П. Сидорчук, С.В. Білецький, О.А. Петринич, С.І. Іващук* 3

ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «МЕДИЦИНА»

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ ІV КУРСУ НА ЧЕРГУВАННЯХ *О.М. Албота* 6

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ОВОЛОДІННЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЮ *О.А. Андрієць, А.В. Семеняк* 6

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ СТУДЕНТАМ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАГАЛЬНОЇ ТАКТИКИ ЗА ПРОГРАМОЮ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ ЗАПАСУ *М.І. Бадюк, І.Г. Бірюк, О.І. Завроцький, В.І. Стефанчук, А.Т. Зінченко* 8

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ» *О.В. Бакун* 10

ВИСВІТЛЕННЯ ЯТРОГЕНІЇ ЯК ЗАГАЛЬНОСВІТОВОЇ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОГО ПРАВОЗНАВСТВА ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ *В.Т. Бачинський, О.Я. Ванчуляк, С.В. Юрнюк, О.В. Павлюкович* 13

ЗНАЧЕННЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ *Г.І. Безарова* 14

МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ *В.В. Безрук* 16
